Laneco
Landschaps & Ecologisch Advies

Quickscan flora en fauna

Bernhardstraat 29-39 (oneven) te Wageningen

In opdracht van: Tsedaka

23 april 2024

Colofon

© 2024 Laneco / Tsedaka

Tekst en samenstelling: [redacted]

Tweede lezer: [redacted]

Projectnummer: 186.24.05

In opdracht van: Tsedaka

Wijze van citeren: Lokhorst, S.R. (2024). *Quickscan flora en fauna Bernhardstraat 29-39 (oneven) te Wageningen.* Laneco, Voorthuizen.

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologisch advies en onderzoek.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco. Noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van het evenement of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze [redacted]

INHOUD

1 INLEIDING 4

1.1 AANLEIDING 4
1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN 5

2 TOETSING 7

2.1 ONDERZOEKSMETHODIEK 7
2.2 PROVINCIALE BELEIDSKADERS 8
2.3 OMGEVINGSWET – NATURA 2000-ACTIVITEIT 9
2.4 OMGEVINGSWET – BESCHERMING HOUTOPSTANDEN 10
2.5 OMGEVINGSWET – FLORA- EN FAUNA-ACTIVITEIT 10
2.6 SPECIFIEKE ZORGPLICHT 22

3 CONCLUSIE 23

3.1 NATUURNETWERK NEDERLAND 23
3.2 OMGEVINGSWET – NATURA2000 ACTIVITEIT 23
3.3 OMGEVINGSWET – BESCHERMING HOUTOPSTANDEN 23
3.4 OMGEVINGSWET – FLORA- EN FAUNA-ACTVITEIT 24

4 CONSEQUENTIES EN AANBEVELINGEN 26

4.1 CONSEQUENTIES 26
4.2 AANBEVELINGEN 27

BIJLAGE 1 LITERATUURLIJST 28

BIJLAGE 2 WETTELIJK KADER 29

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Aan de Bernhardstraat 29 t/m 39 te Wageningen (afbeelding 1) is de VvE voornemens om het wooncomplex te verduurzamen en enkele herstelwerkzaamheden uit te voeren. Werkzaamheden die hieronder vallen zijn het herstellen van beschadigd metselwerk, isoleren van muren en het dak en het vervangen van raamkozijnen. In opdracht van 'Tsedaka' heeft Laneco de effecten van de werkzaamheden getoetst aan de Omgevingswet en een quickscan flora en fauna uitgevoerd.

Afbeelding 1: ligging van het plangebied (rode kader) aan de Bernhardstraat te Wageningen (ondergrond: PDOK Viewer)

In deze quickscan zijn de habitatgeschiktheid van beschermde planten- en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten beoordeeld op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige [redacted] Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. Deze quickscan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en [redacted] Deze quickscan is voor vergunningstrajecten juridisch gezien maximaal drie jaar geldig vanaf de datum van het uitgevoerde veldonderzoek.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied ligt aan de Bernhardstraat te Wageningen (gemeente Wageningen, provincie Gelderland). Het wooncomplex is het tweede in een rij van vier identieke panden. Ten oosten van het betreffende pand staat één van deze panden, de andere twee bevinden zich ten westen van het betreffende pand. Aan de noordzijde van het plangebied bevindt zich een woonwijk. Aan de zuidzijde staat een rij woningen, waarachter de Lawickse Allee (N225) ligt. Aan de overzijde van de Lawickse Allee bevinden zich enkele panden omgeven door grasvelden, een klein park en een afgesloten waterpartij.

Het plangebied bestaat uit een wooncomplex van drie woonlagen. Het pand heeft twee ingangen met inpandige trappenhuizen aan de voorzijde. Aan zowel de voor- als de achterzijde van het pand bevinden zich balkons. Aan de kopse kanten van het pand bevinden zich per verdieping twee ramen. Het pand is opgebouwd uit bakstenen muren met een spouw. Het dak is een zadeldak, bedekt met bitumen. Het pand is ook voorzien van een kelder. Onderaan het pand zitten ontluchtingsroosters.

Rondom het pand is veel groen aanwezig, in de vorm van een aangelegde tuin die voor het grootste gedeelte uit gazon bestaat. Tussen het gras zijn verschillende andere plantensoorten te vinden, zoals aardbei (*Fragaria spec.*), duizendblad (*Achillea millefolium*), gewoon speenkruid (*Ficaria verna*), hondsdraf (*Glechoma hederacea*) en smalle weegbree (*Plantago lanceolata*). Dit zijn tredplanten, welke duiden op veel betreding en dus menselijke activiteit binnen het plangebied. Ook staan er enkele bomen op het grasveld, te weten de schietwilg (*Salix alba*) en enkele appelbomen (*Malus domestica*).

Aan de achterzijde bevinden zich enkele speeltoestellen op het gazon. Aan de zuidzijde van het pand loopt een zandpad dat door zowel door fietsers als wandelaars wordt gebruikt. Het pad wordt niet intensief gebruikt. Langs dit pad heeft de vegetatie een minder gecultiveerd karakter. Hier groeien verschillende boomsoorten, waaronder de Canadese populier (*Populus canadensis*), gewone es (*Fraxinus Excelsior*), gewone linde (*Tilia europaea*), pluim-es (*Fraxinus ornus*), veldesdoorn (*Acer campestre*) en zwarte els (*Alnus glutinosa*). Ook staan er langs de Bernhardstraat meerdere grote gewone essen.

Zie Afbeelding 2 voor een impressie van het plangebied tijdens het veldbezoek op donderdag 21 maart 2024.

Afbeelding 2: impressie van het pand aan de Bernhardstraat (foto's: Laneco B.V., 2024)

2 TOETSING

2.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Via de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 2014 t/m 2024) en de module BeSI kan een indruk worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens. De gegevens geven echter alleen een indicatie. Daarom zijn ook andere verspreidingsbronnen geraadpleegd (zie literatuurlijst in bijlage 1). De meeste gegevens betreffen relatief globale verspreidingsgegevens. Omdat deze gegevens vrij globaal zijn is de beoordeling in de quickscan vooral gebaseerd op een veldbezoek door een ecoloog.

De aanwezigheid van soorten in een gebied is bepaald bij een reikwijdte van 5 kilometer rondom het plangebied. Wanneer er naar de directe omgeving wordt gerefereerd, betreft het een straal van circa 100 meter rondom het plangebied.

Op 21 maart 2024 heeft een ecoloog van Laneco het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van het veldbezoek was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en om de geschiktheid van het habitat voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Dit veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname. Het veldbezoek vond plaats buiten het groeiseizoen en de actieve periode van veel soorten.

2.2 PROVINCIALE BELEIDSKADERS

2.2.1 Natuurnetwerk Nederland

Een ruimtelijk plan mag geen nieuwe activiteiten mogelijk maken die leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een vermindering van de oppervlakte van het NNN of de natuurverbindingen, of van de samenhang tussen die gebieden. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op circa 800 meter ten zuiden van het plangebied (zie Afbeelding 3).

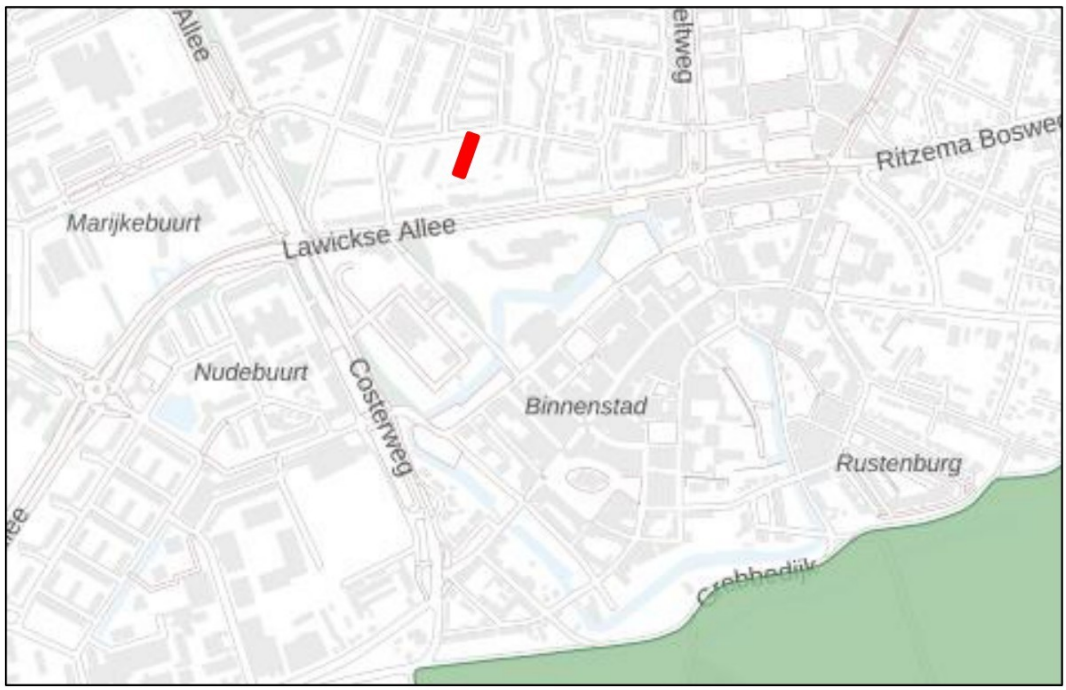

Afbeelding 3: ligging van het plangebied (rode vlak) ten opzichte van het dichtstbijzijnde NNN-gebied (groene vlak) (Atlas leefomgeving, 2024)

Bij de voorgenomen werkzaamheden gaat geen oppervlakte NNN verloren en de voorgenomen werkzaamheden hebben geen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken, waarden en samenhang van het dichtstbijzijnde NNN-gebied.

2.2.2 Overige beleidskaders

Er zijn geen andere beleidskaders uit het Natuurbeleidsplan (NBP) van toepassing in het plangebied. Voor de voorgenomen ontwikkeling zijn er in het kader van het NBP dan ook geen consequenties te verwachten.

2.3 OMGEVINGSWET – NATURA 2000-ACTIVITEIT

Het plangebied in Wageningen ligt op circa 800 meter ten noorden van het Natura 2000-gebied 'Rijntakken' (zie Afbeelding 4). Door de voorgenomen werkzaamheden gaat geen Natura 2000-gebied verloren. Negatieve effecten op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied door externe invloeden van de werkzaamheden, zoals geluid, licht, menselijke aanwezigheid en trilling, zijn gezien de afstand, beperkte omvang van de werkzaamheden en de tussenliggende elementen en bebouwing op voorhand uitgesloten.

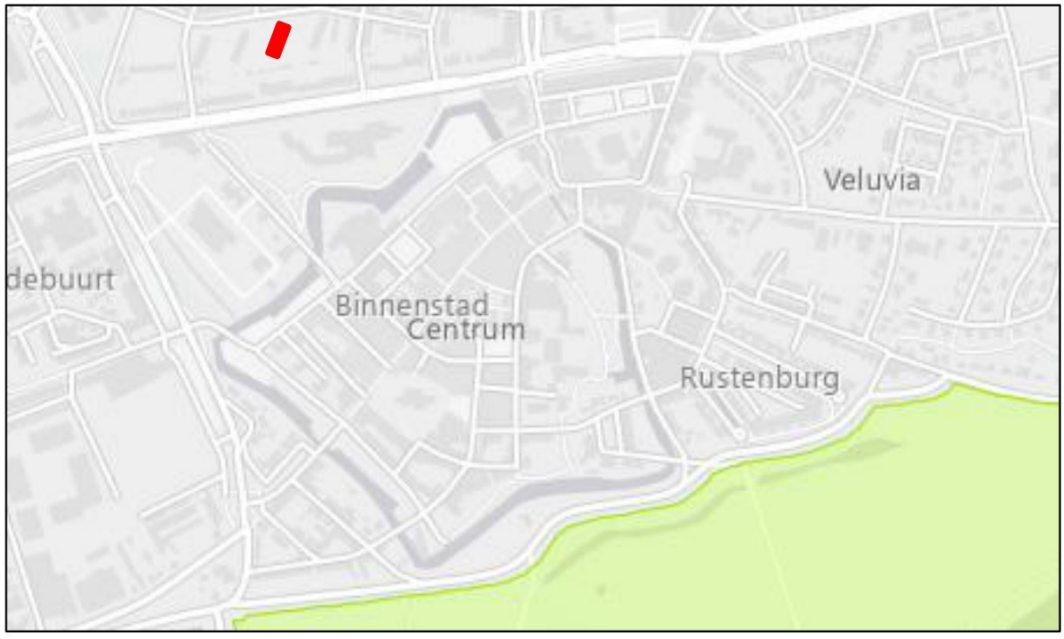

Afbeelding 4: ligging van het plangebied (rood vlak) ten opzichte van Natura 2000-gebied Rijntakken (groen vlak) (Ministerie van LNV, 2024)

De inrichting en gebruiksintensiteit van het plangebied zullen niet wijzigen waardoor, gezien de aard van de werkzaamheden, in de nieuwe situatie een lagere uitstoot zal zijn dan momenteel. Enkel tijdens de werkzaamheden van de verduurzamingsmaatregelen kan een hogere uitstoot aanwezig zijn door aan- en afvoer van bouwmateriaal. Deze hogere uitstoot gebeurt echter slechts gedurende een korte periode. Ook zijn de werkzaamheden relatief klein, waardoor het benodigde materieel niet erg zwaar zal zijn. Daarnaast vermindert de uitstoot vanuit de woningen door deze verduurzaming nog in hetzelfde jaar dat de werkzaamheden plaatsvinden. Effecten in de vorm van stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied als gevolg van de werkzaamheden worden daarom niet verwacht. Een Aerius-berekening is dan ook niet noodzakelijk.

2.4 OMGEVINGSWET – BESCHERMING HOUTOPSTANDEN

Het plangebied ligt binnen de bebouwingscontour houtkap en daarmee buiten het toepassingsgebied voor de bescherming van houtopstanden. Het onderdeel houtopstanden van de Omgevingswet is hier om die reden dan ook niet van [redacted] Voor de voorgenomen werkzaamheden worden er geen bomen gekapt of struiken verwijderd.

Indien er toch tot kap van de bomen of verwijderen van struiken wordt overgegaan dient rekening te worden gehouden met gemeentelijke bepalingen ten aanzien van het kappen en/of vellen van bomen en/of struiken. Daarnaast kan dit gevolgen hebben voor de uitkomsten van dit onderzoek met het oog op de wettelijk beschermde soorten.

2.5 OMGEVINGSWET – FLORA- EN FAUNA-ACTIVITEIT

In het kader van de Omgevingswet flora- en fauna-activiteit moet worden getoetst of er sprake is van negatieve effecten op (potentiële) verblijfplaatsen of (potentieel) leefgebied van beschermde planten en dieren.

2.5.1 Vaatplanten

Beschermde soorten vaatplanten zijn over het algemeen gebonden aan specifieke standplaatsen in natuurgebieden, op schrale (graan)akkers of andere bijzondere groeiplaatsen. Beschermde soorten vaatplanten groeien bovendien voornamelijk in voedselarme gebieden die niet onderhevig zijn aan zware invloed van mensen. Deze habitats zijn binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden niet aanwezig.

Het plangebied bestaat uit een wooncomplex waaraan werkzaamheden zullen worden uitgevoerd. Het aanwezige groen dat zich aan de voor- en achterzijde van het pand bevindt, is sterk gecultiveerd en wordt intensief beheerd. Het aanwezige groen bestaat uit enkele gecultiveerde heesters en een aantal inheemse bomen. Langs het pad aan de zuidzijde van het pand is het groen in mindere mate gecultiveerd. Hier is de bodem voor het grootste gedeelte bedekt met klimop en is her en der zevenblad te vinden. Deze soorten zijn niet wettelijk beschermd. De bomen, struiken en heesters die hier groeien zullen geen hinder ondervinden als gevolg van de werkzaamheden, aangezien deze op enige afstand van de bebouwing staan en de werkzaamheden aan de schil van de bebouwing zullen plaatsvinden. Negatieve effecten door de geplande werkzaamheden op beschermde soorten vaatplanten zijn dan ook uitgesloten.

2.5.2 Grondgebonden zoogdieren

Om een goed beeld te krijgen van de te verwachten soorten grondgebonden zoogdieren in de directe omgeving van en binnen het plangebied zijn de volgende bronnen geraadpleegd: Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen et al., 2016) en Nationale Databank Flora en Fauna (2014 t/m 2024).

Nationaal beschermde soorten met provinciale vrijstelling
Binnen het plangebied en in de ruime omgeving van het plangebied kunnen verschillende nationaal beschermde zoogdiersoorten voorkomen, zoals egel (*Erinaceus europaeus*), haas (*Lepus europaeus*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*), ree (*Capreolus capreolus*), vos (*Vulpes vulpes*), en verschillende algemeen voorkomende soorten muizen en spitsmuizen. Voor deze soorten geldt in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling een vrijstelling voor het aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen mits de (specifieke) zorgplicht in acht wordt genomen.

Niet-vrijgestelde nationale en Europees beschermde soorten
Van de niet-vrijgestelde nationaal beschermde zoogdiersoorten is volgens bovengenoemde bronnen uit de ruime omgeving van het plangebied het voorkomen bekend van bever (*Castor Fiber*), boommarter (*Martes martes*), bunzing (*Mustela putorius*), damhert (*Dama dama*), das (*Meles* meles), edelhert (*Cervus elaphus*), eekhoorn (*Sciurus vulgaris*), hermelijn (*Mustela erminea*), steenmarter (*Martes foina*), wezel (*Mustela nivalis*) en wolf (*Canis lupus*)

Bevers komen voor in het overgangsgebied tussen land en water zoals moerassen, beken, rivieren en meren. De bever heeft een voorkeur voor rivieren en meren omzoomd door (broek)bossen met bomen als wilg en populier. De aanwezigheid van bossen op de oevers is een vereiste, maar ze gebruiken ook oevers zonder bos. Er is geen voorkeur voor stromend of stilstaand water, maar een waterdiepte van minimaal 50 cm is een vereiste. De locatie is gelegen in stedelijk gebied. Binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden is geen geschikt habitat voor bever aanwezig. De Uiterwaarden van de Rijn zijn wel geschikt leefgebied voor de bever, maar dit ligt te ver (ruim 1,5 km hemelsbreed) van het plangebied af. Negatieve effecten van de werkzaamheden op bever zijn uitgesloten.

De boommarter is een boombewonende soort die een nest maakt in oude spechtholen of eekhoornnesten in een bosrijke [redacted] Ook de eekhoorn heeft zijn nest- en foerageergebied in een bosrijke [redacted] De locatie bestaat uit binnenstedelijke bebouwing en aangelegde tuinen. In deze tuinen zijn enkele boomholtes te vinden, maar deze bomen zijn vrijstaand en staan niet in verbinding met de voor boommarter en eekhoorn noodzakelijke bosrijke gebieden. Daarnaast is de boommarter een schuw dier en zal zodoende geen verblijfplaats kiezen die zo dicht bij de bebouwing staat. Voor eekhoorn kan de omgeving geschikt foerageergebied bieden. Echter zullen de werkzaamheden worden uitgevoerd aan de schil van de bebouwing en zal er minimale verstoring plaatsvinden op een klein gedeelte van het pad achter het pand. Eekhoorn zou in het geval van verstoring ruim voldoende alternatieven in de directe omgeving kunnen vinden. Het plangebied bevat dus geen essentiële elementen van het leefgebied van boommarter en eekhoorn. Negatieve effecten van de werkzaamheden op essentieel leefgebied van de boommarter en eekhoorn is uitgesloten.

Wat betreft de kleine marterachtigen is bunzing vooral te vinden in kleinschalig landschap met houtwallen, greppels en groene lijnelementen. Hermelijn komt voor in verschillende soorten habitat zoals graslanden, akkers, kleinschalig landschappen, bossen en duinen, en selecteren het leefgebied op de aanwezigheid van schuilmogelijkheden. De wezel komt in veel soorten habitats voor, van graslanden tot bossen, zolang zijn voornaamste voedsel – woelmuizen – aanwezig zijn. Hij geeft de voorkeur aan habitats met groene elementen, zoals houtwallen, hagen en bosjes.
Het groen langs het wandelpad kan gezien worden als een geschikt lijnelement voor kleine marterachtigen. Echter vindt hier veel verstoring plaats door gebruik van het pad, en is de ondergroei te laag om beschutting te verschaffen voor kleine marterachtigen. Ook zijn er geen aanwijzingen (bijvoorbeeld graafsporen) voor de aanwezigheid van verblijfplaatsen van kleine marterachtigen of het voorkomen van woelmuizen langs dit pad. Er wordt dus niet voldaan aan de eisen die bunzing, hermelijn en wezel stellen aan hun habitat.
Aan de oostelijke zijde van het pand is een gat in de grond te zien (zie afbeelding 5), maar hieromheen zijn geen graafsporen of andere sporen van kleine marterachtigen gevonden. Ook bevindt dit gat zich te dicht bij de bebouwing om door mensschuwe kleine marterachtigen gebruikt te worden. De vorm en hoeveelheid losse aarde suggereren dat dit gat niet door een dier gemaakt is. Negatieve effecten op bunzing, hermelijn en wezel zijn dan ook uitgesloten.

Edelhert, damhert, wild zwijn en wolf leven voornamelijk in uitgestrekte bossen, graslanden en uiterwaarden van rivieren. De soorten zijn vaak mensschuw en hebben hun leefgebied niet binnen de bebouwde kom. Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom van Wageningen. Door het ontbreken van geschikt habitat is de aanwezigheid van essentieel leefgebied van deze soorten binnen het plangebied uitgesloten. Voor edelhert, damhert en wild zwijn geldt daarnaast buiten de Veluwe een nulstandsbeleid.

De das komt voor in kleinschalig agrarisch landschap en bos met landschapselementen zoals bosjes, heggen en houtwallen. Het zijn mensschuwe dieren die een grote ondergrondse burcht met meerdere in- en uitgangen bouwen. De locatie is gelegen in bebouwd gebied. De aanwezige vegetatie biedt maar zeer beperkte schuilmogelijkheden voor de das. Ook zijn er geen graaf- of andere sporen van de das aangetroffen. Tenslotte wordt het plangebied enorm verstoord door passerende mensen, spelende kinderen en huisdieren. Negatieve effecten op essentieel leefgebied van de das zijn uitgesloten.

De steenmarter is een typisch gebouwbewonende soort die onder andere binnen de bebouwde kom in menselijke bebouwing kan voorkomen. Hij heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalig cultuurlandschap met toegankelijke gebouwen en schuurtjes, heggen en geriefhoutbosjes. Tegenwoordig komt de steenmarter ook voor in steden, waar structuurrijke groenstroken, groene tuinen en goed toegankelijke huizen belangrijk zijn om te kunnen foerageren en om te gebruiken als schuil- en rustplaats. Het territorium van een steenmarter kan variëren van 80 tot 700 hectare en binnen dit leefgebied zijn tot wel tientallen schuilplaatsen die in wisselende frequentie worden gebruikt. Openingen van 9 centimeter of groter kunnen steenmarter toegang geven tot

achterliggende ruimtes waar hij kan verblijven. Aan de noordelijke kopse kant van het pand bevindt zich een gat in het paneel waar purschuim uit hangt. Deze opening is groot genoeg voor steenmarter, maar het paneel is te glad voor de soort om te beklimmen. Dit maakt de opening onbereikbaar. Ook zijn er enkele gaten te zien in de roosters bij de kelder, maar deze zijn allemaal afgesloten door het plaatsen van verschillende oplossingen (zoals planken aan de binnenzijde). Tenslotte is er laag bij de grond een ronde opening te zien aan de kopse kant van het pand (zie afbeelding 5), maar deze opening is minder dan 9 centimeter groot en daarmee te klein voor steenmarter. Negatieve effecten van de werkzaamheden op steenmarter zijn daarom uitgesloten.

Conclusie
Op basis van de verspreidingsgegevens en biotoopinschattingen tijdens de veldverkenning is de aanwezigheid van essentieel leefgebied van de beschermde grondgebonden zoogdieren uitgesloten. Nader onderzoek naar deze soorten is dan ook niet noodzakelijk.

Van de algemeen voorkomende zoogdiersoorten mogen de verblijfplaatsen bij ruimtelijke ingrepen op basis van een provinciale vrijstelling worden aangetast. Wel geldt altijd de (specifieke) zorgplicht.

Afbeelding 5: opening in de kopse kant (links) en de grond naast het pand (rechts) (foto's: Laneco B.V., 2024)

2.5.3 Vleermuizen

Om inzicht te krijgen in de aanwezige soorten vleermuizen in de directe omgeving van en binnen het plangebied zijn de volgende bronnen geraadpleegd: Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen et al., 2016), Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens et al., 1997) en Nationale Databank Flora en Fauna (2014 t/m 2024).

Vleermuizen zijn vliegende zoogdieren die aan de hand van echolocatie hun positie bepalen. Deze nachtdieren verblijven overdag in besloten ruimtes. Vleermuizen worden globaal onderverdeeld in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Ook is er onderscheid te

maken in de zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Een groot aantal soorten overwintert in bunkers, grotten en kelders. Dit geldt ook voor sommige soorten die ’s zomers in boomholten verblijven. Andere soorten vleermuizen verblijven het gehele jaar in gebouwen (in spouwmuren, achter gevelbetimmeringen en dergelijke) of bomen (in holten of achter de bast).

Vanaf begin april komen vleermuizen tevoorschijn uit hun winterverblijven. Afhankelijk van het weer verschijnt de ene soort wat later dan de andere. Van half mei tot half juli vormen de vleermuizen kraamkolonies waarin de jongen worden geboren en grootgebracht. De mannetjes verblijven dan apart in kleinere groepen. In het paarseizoen, vanaf half augustus tot september, vallen de kraamkolonies uiteen. Sommige soorten vleermuizen trekken dan uit hun voortplantingsgebied weg, terwijl andere soorten nooit ver vliegen tussen zomer- en winterverblijf. De meeste vleermuissoorten paren in deze periode. Vanaf oktober gaan de verschillende soorten in winterslaap, waarbij de ene soort zich eerder terugtrekt in zijn winterverblijf dan de andere.

De soorten maken vaak jarenlang gebruik van vaste aanvliegroutes tussen verblijfsplaats en foerageergebied en volgen daarbij lijnelementen zoals bomenrijen of [redacted] Het behoud van dergelijke lijnelementen kan daarom cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied.

Alle vleermuissoorten, hun verblijfplaatsen en belangrijke onderdelen van het leefgebied zijn beschermd in de Omgevingswet.

Volgens de verspreidingsgegevens uit bovengenoemde bronnen komen in de omgeving van het plangebied verschillende soorten vleermuizen voor zoals franjestaart (*Myotis nattereri*), gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), kleine dwergvleermuis (*Pipistrellus pygmaeus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), tweekleurige vleermuis (*Vespertilio murinus*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*).

Van deze soorten zijn franjestaart, rosse vleermuis en watervleermuis overwegend boombewonende soorten. Gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis verblijven in zowel gebouwen als bomen en gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en tweekleurige vleermuis zijn overwegend gebouwbewonend.

Foerageergebied en vliegroutes
Vleermuizen gebruiken lijnelementen, zoals bomenrijen of bebouwing, als vliegroute om zich tussen foerageergebieden en verblijfplaatsen te verplaatsen. Als foerageergebied worden halfopen en bosrijk landschap, watergangen (kanalen/rivieren), vijvers, weilanden, tuinen en parken door verschillende vleermuissoorten gebruikt.

De bomen en bebouwing in en rondom het plangebied kunnen dienen als een begeleidend element en daarmee onderdeel zijn van een vliegroute. Er zijn in de directe omgeving van het plangebied echter voldoende alternatieve vliegroutes aanwezig, bijvoorbeeld de naastgelegen panden die in dezelfde richting en hoogte gebouwd zijn. Hierdoor is uit te sluiten dat ze een essentieel onderdeel vormen van een vliegroute.

Vleermuizen kunnen in het plangebied foerageren. In de directe omgeving van het plangebied zijn voldoende alternatieve foerageergebieden (open graslanden, tuinen, watergangen e.d.) aanwezig. Hierdoor maakt het plangebied geen essentieel onderdeel uit van een foerageergebied. Negatieve effecten door de geplande werkzaamheden op essentiële foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn uitgesloten.

Verblijfplaatsen
In de tuinen zijn enkele bomen met holtes aanwezig. Deze staan echter op voldoende afstand van de bebouwing dat de werkzaamheden aan de schil van het pand een eventuele verblijfplaats niet zullen verstoren. Dit komt mede door de beperkte omvang van de werkzaamheden en het feit dat deze overdag zullen worden uitgevoerd. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen zijn dan ook uitgesloten.

Voor gebouwbewonende vleermuizen zijn gaten of spleten van één centimeter of groter geschikt om in te verblijven of om achterliggende ruimtes te bereiken. Dergelijke openingen zijn op verschillende plaatsen in de bebouwing aanwezig. Zie afbeelding 6 voor enkele voorbeelden van dergelijke geschikte openingen. De bebouwing is door deze openingen potentieel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De mogelijk aanwezige ruimtes zijn geschikt als zomer-kraamverblijfplaatsen en paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en tweekleurige vleermuis. Paarverblijfplaatsen van de tweekleurige vleermuis zijn wegens de geringe hoogte van het pand uitgesloten. Het volume van de bebouwing, specifiek de spouwmuren aan de kopse kanten, is voldoende om geschikt te zijn als massawinterverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis.

Afbeelding 6: enkele voorbeelden van openingen die geschikt kunnen zijn voor vleermuizen (foto's: Laneco B.V., 2024)

Conclusie
Het plangebied bevat geen lijnelementen die essentieel zijn voor de vliegroute van vleermuizen. In het plangebied kan gefoerageerd worden door vleermuizen. In de directe omgeving van het plangebied is voldoende alternatief foerageergebied beschikbaar, dus het plangebied is geen essentieel onderdeel van een foerageergebied. De werkzaamheden hebben geen negatief effect op essentiële (onderdelen van) foerageergebieden en vliegroutes.

De bebouwing in het plangebied is geschikt voor de volgende gebouwbewonende vleermuizen: gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en tweekleurige vleermuis. Nader onderzoek is noodzakelijk om aan te kunnen tonen of het plangebied daadwerkelijk door gebouwbewonende vleermuizen wordt gebruikt als verblijfplaats. Door de omvang en buffercapaciteit van de spouwmuren kan de aanwezigheid van een massawinterverblijfplaats van gewone dwergvleermuis niet worden uitgesloten.

2.5.4 Vogels

Alle vogels zijn strikt beschermd in de Omgevingswet. Aantasting van actief gebruikte nesten is niet toegestaan.

Van een aantal vogelsoorten zijn de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd. Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*)).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus (*Passer domesticus*)).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders (voorbeeld kerkuil (*Tyto alba*)) en slechtvalk (*Falco peregrinus*)).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: buizerd (*Buteo buteo*)).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van [redacted]
De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Door de leefwijze van deze soorten is het niet mogelijk om bij directe verstoring van de nesten te voldoen aan de bepalingen uit de Omgevingswet. De lijst van jaarrond beschermde vogels is in september 2009 door het ministerie van LNV gepubliceerd.

Ook is er een lijst vogels aangewezen waarvan alleen bij effecten op populatieniveau maatregelen nodig zijn; de zogenaamde categorie 5.

De directe omgeving van de locatie biedt mogelijk geschikt leefgebied en nestlocaties voor diverse categorie 5-soorten, zoals ekster (*Pica pica*) en koolmees (*Parus major*). Soorten van deze lijst vallen onder de bescherming van de Omgevingswet als er effecten op populatieniveau op kunnen treden door een ingreep. Gelet op de beperkte grote van de ingreep in het plangebied worden effecten op deze beschermde soorten niet verwacht, tenzij er in het broedseizoen struiken, struwelen, hagen en heesters worden aangetast of direct naast een nest wordt gewerkt. Indien er in het broedseizoen sprake is van aantasting van deze elementen, is een broedvogelcontrole voorafgaand aan de werkzaamheden nodig.

In het plangebied en de ruime omgeving komen volgens de verspreidingsgegevens de jaarrond beschermde soorten gierzwaluw (*Apus apus*), huismus (*Passer domesticus*), ransuil (*Asio otus*) roek (*Corvus frugilegus*) en steenuil (*Athene vidalii*) voor.

Gierzwaluw en huismus zijn soorten die in Nederland voornamelijk in en tegen bebouwing broeden. Voor gierzwaluw en huismus is een minimale invliegopening van 3 centimeter nodig. Langs de dakrand zijn enkele kleine kieren te zien, maar deze zijn slechts enkele millimeters groot en daarmee veel te klein voor deze soorten. Ook is het dak niet bedekt met pannen waar vogels onder zouden kunnen nesten. Er bevindt zich echter een gat in de kopse kant aan de zijde van de Bernhardstraat (afbeelding 7) waar deze soorten gemakkelijk in kunnen vliegen. Middels een endoscooponderzoek kan worden onderzocht of vogels hier ook daadwerkelijk gebruik van maken. Indien de holte niet gebruikt wordt, dient deze zo snel mogelijk afgedicht te worden om invliegen te voorkomen. Verder onderzoek is dan niet noodzakelijk.

Afbeelding 7: opening kopse zijde (foto: Laneco B.V., 2024)

De ransuil leeft in verschillende habitats en maakt vaak gebruik van oude kraaien- en eksternesten om in te broeden. Ransuilen broeden voornamelijk in hoge, donkere plekken in grote bomen, vooral in naaldbomen. In en rondom de locatie zijn geen geschikte nesten of nestplekken voor ransuil aanwezig. De aanwezigheid van nest- en rustplaatsen van deze soorten kan daarom worden uitgesloten. Negatieve effecten op ransuil zijn dan ook uitgesloten.

Roeken leven in grote kolonies en maken meerdere nesten bij elkaar in vrijstaande, hoge groepen bomen langs snelwegen, treinsporen, kanalen en soms ook in dorpen. De locatie is grotendeels bebouwd en rondom de bebouwing zijn geen bomen met geschikte nesten aanwezig. Negatieve effecten op nestplaatsen van roek zijn uitgesloten.

De steenuil komt voor in half open agrarisch landschap. Hij broedt op relatief rustige plaatsen, met name in oude fruitbomen, knotwilgen en in gebouwen en schuren op boerenerven. In en rondom de bebouwing zijn deze habitats en potentiële nestplaatsen niet aanwezig. Negatieve effecten op steenuil zijn uitgesloten.

Conclusie
De aanwezigheid van vogelnesten in de opening aan de kopse zijde dient te worden gecontroleerd middels een endoscooponderzoek. Verder is er geen onderzoek nodig naar jaarrond beschermde vogels binnen het plangebied. Op basis van het veldbezoek en het bronnenonderzoek is aanwezigheid van nestplaatsen van overige jaarrond beschermde vogelsoorten uitgesloten in en in de directe omgeving van het plangebied.

Actieve nesten van vogels zijn altijd beschermd. Indien men in de kwetsbare broedperiode van broedvogels, globaal half maart tot half juli, de werkzaamheden wil uitvoeren, dan kan dit alleen als er door een deskundige een gerichte controle naar broedvogels wordt uitgevoerd. Deze dient tot uiterlijk drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden plaats te vinden.

2.5.5 Reptielen

Om een goed beeld te krijgen van de soorten reptielen die binnen het plangebied en de omgeving voorkomen, zijn de volgende bronnen geraadpleegd: Atlas van Amfibieën en Reptielen (De Wild et al., 2016), De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) en Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 2014 t/m 2024).

Volgens de verspreidingsgegevens komen in de ruime omgeving de beschermde soorten hazelworm (*Anguis Fragilis*) en ringslang (*Natrix helvetica*) voor.

Reptielen stellen strikte eisen aan hun omgeving en alle inheemse reptielen zijn in de Omgevingswet beschermd. De meeste reptielensoorten houden zich voornamelijk op in geleidelijke overgangssituaties tussen natuurlijke biotopen in bos-, heide- en veengebieden (bijv. heide en/of heischrale graslanden in combinatie met bossen en/of kleine landschapselementen).

De optimale habitat voor een hazelworm is een zandgrond welke met een dichte vegetatie is bedekt. Hazelworm komt onder anderen voor in bossen, bosranden en tuinen. Voor een optimaal habitat is het belangrijk dat er een goed ontwikkelde kruidlaag aanwezig is, afgewisseld met grassen en open plekken voor [redacted] Het plangebied is geen geschikt habitat voor hazelworm, door het ontbreken van de mozaïek van kruidlaag, gras en open plekken. Negatieve effecten op hazelworm als gevolg van de werkzaamheden zijn daarom uitgesloten.

Ringslang is een soort die sterk gebonden is aan water. Het habitat van ringslang ligt veelal op de overgang van zandgronden naar veen- en kleigronden. Beide gradiënten zijn cruciaal voor habitat van ringlang voor de verschillende levensstadia van ringslang.

Voor de voortplanting is ringslang afhankelijk van broeihopen. Deze kunnen worden gevormd door compost- of bladhopen of andere opstapelingen van organisch composterend materiaal. Al deze componenten zijn niet aanwezig binnen het plangebied, waardoor negatieve effecten op ringslang als gevolg van de werkzaamheden kunnen worden uitgesloten.

Conclusie
Op basis van het veldbezoek en het bronnenonderzoek is aanwezigheid van wettelijk beschermde reptielen uitgesloten.

2.5.6 Amfibieën

Om inzicht te krijgen in de soorten beschermde amfibieën die in het plangebied en de ruime omgeving voorkomen zijn de volgende bronnen geraadpleegd: Atlas van Amfibieën en Reptielen (De Wild et al., 2016), De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) en Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 2014 t/m 2024).

Volgens de verspreidingsgegevens komt in de ruime omgeving van het plangebied de volgende beschermde, niet vrijgestelde soorten voor: alpenwatersalamander (*Ichthyosaura alpestris*), kamsalamander (*Triturus cristatus*), rugstreeppad *(Epidalea calamita)* en vroedmeesterpad (*Alytes obstetricans*).

Het habitat van amfibieën is onder te verdelen in water- of voortplantingshabitat (vaak een poel, vijver of smalle watergang zonder grote vissen) en landhabitat (bosjes, struwelen en dergelijke). Amfibieën zoals rugstreeppad houden zich op in vergraafbaar zand.

De locatie is vrijwel volledig gecultiveerd. Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden komt geen geschikt voortplantingswater voor. Vanwege het ontbreken van geschikt voortplantingswater en landhabitat is het voorkomen van deze soorten uitgesloten. Negatieve effecten op beschermde amfibieënsoorten zijn daarom uitgesloten.

Conclusie
Op basis van het veldbezoek en het bronnenonderzoek is aanwezigheid van wettelijk beschermde amfibieën uitgesloten.

2.5.7 Vissen

Beschermde vissoorten zijn over het algemeen gebonden aan specifieke beek- of riviersystemen of watergangen met een goed ontwikkelde watervegetatie en een sliblaag. In de ruime omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van:

bittervoorn (*Rhodeus amarus*), grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis)* en kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*).

In de ruimte omgeving van het plangebied zijn geschikte watergangen voor deze soorten te vinden. Deze bevinden zich echter op dermate grote afstand van het plangebied, dat verstoring van vissen is uitgesloten.

Conclusie
Negatieve effecten door de geplande werkzaamheden op beschermde vissoorten zijn uitgesloten.

2.5.8 Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen en/of specifieke waardplanten. Om een goed beeld te krijgen van de soorten insecten die binnen het plangebied en de directe omgeving voorkomen, zijn de volgende bronnen geraadpleegd: De vlinderstichting (2020) en de Nationale Databank Flora en Fauna (2010 t/m 2023).

Volgens de verspreidingsgegevens komen in de ruime omgeving van het plangebied de beschermde, niet vrijgestelde, soorten grote vos (*Nymphalis polychloros*), sleedoornpage (*Thecla betulae*) en teunisbloempijlstaart (*Proserpinus proserpina*) voor.

Grote vos, sleedoornpage en teunisbloempijlstaart hebben specifieke waardplanten nodig die niet in het plangebied zijn aangetroffen. Voor grote vos zijn dit populier (*Populus spec.*), wilg (*Salix spec.*), iep (*Ulmus spec.*) en sleedoorn (*Prunus spinosa*). Sleedoornpage is afhankelijk van sleedoorn en teunisbloempijlstaart heeft als waardplanten harig wilgenroosje (*Epilobium hirsutum*), basterdwederik (*Epilobium spec.*), teunisbloem (*Oenothera spec.*) en grote kattenstaart (*Lythrum salicaria*). Daarnaast hebben deze soorten open gebieden nodig en, in het geval van grote vos, hoge, opgaande bomen voor de afzet van eieren. Binnen het plangebied zijn geen waardplanten van de sleedoornpage en teunisbloempijlstaart aanwezig. Daarom is de aanwezigheid van essentiële onderdelen van het leefgebied van sleedoornpage en teunisbloempijlstaart uitgesloten.

Grote vos gebruikt onder andere de wilg als waardplant. Wilgen zijn aanwezig in de omgeving van het plangebied, namelijk de schietwilgen die op het grasveld staan. Wel staan deze ver verwijderd van de hoge bomen die nodig zijn voor de eiafzet. Ook staan de wilgen op grote afstand van de bebouwing, en worden de bomen niet verwijderd of aangetast door de werkzaamheden. Negatieve effecten op de Grote vos als gevolg van de werkzaamheden zijn uitgesloten.

Conclusie
Op basis van het veldbezoek en het bronnenonderzoek zijn negatieve effecten op beschermde insectensoorten als gevolg van de werkzaamheden uitgesloten.

2.6 SPECIFIEKE ZORGPLICHT

In de Omgevingswet is voor alle natuuractiviteiten (Natura 2000, houtopstanden en flora en fauna) een specifieke zorgplicht van [redacted] Deze specifieke zorgplicht is van toepassing bij alle activiteiten die effecten kunnen hebben op natuurwaarden, als men weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die handeling nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke [redacted]

Bij het artikel in het Bal over een specifieke zorgplicht staat een verplichting in drie stappen. Degene die een activiteit verricht is verplicht:

- Alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen.
- Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.
- Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
  (IPLO, 2024)

Naast het voorkomen van onnodig lijden (artikel 11.28, Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), zijn maatregelen nodig om soorten te beschermen, maar ook om effecten op die soorten ongedaan te maken. De specifieke zorgplicht geldt bij alle dier- en plantensoorten, dus bij (inter)nationaal beschermde soorten én bij andere soorten; waarbij onder andere 'Rode Lijst soorten' specifiek worden benoemd.

In deze quickscan is voor het onderdeel flora- en fauna-activiteiten daarom, op basis van verspreidingsgegevens uit de NDFF en BeSI, nagegaan of er in en direct nabij het plangebied soorten te verwachten zijn van onder andere de Rode lijsten. Vervolgens is op basis van de aangetroffen biotopen, nagegaan of deze soorten binnen het plangebied kunnen voorkomen. Omdat vrijwel overal flora en fauna aanwezig is, is gefocust op het voorkomen van doden en verwonden en op het in de nieuwe situatie opnieuw creëren van leefgebied voor de zeldzamere 'Rode lijst soorten' die mogelijk negatief door de ingreep worden beïnvloed.

Dit resulteert in de volgende maatregelen:

- Behoud struiken en planten in de nabije omgeving als leefgebied voor diverse insecten en vogelsoorten;
- Indien (openbaar) groen verloren gaat als gevolg van voorgenomen werkzaamheden, vergelijkbare beplanting terugbrengen om te voorkomen dat habitat van bedreigde soorten verloren gaat.

3 CONCLUSIE

Aan de Bernhardstraat 29 t/m 39 (oneven huisnummers) te Wageningen is de VvE voornemens om het appartementencomplex te verduurzamen en enkele herstelwerkzaamheden uit te voeren aan de schil van het pand. Onder verduurzaming vallen na-isolatie en het vervangen van kozijnen en glas.

In deze quickscan zijn de habitatgeschiktheid van beschermde planten- en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten beoordeeld op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige [redacted] Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. Deze quickscan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en [redacted]

3.1 NATUURNETWERK NEDERLAND

Het plangebied ligt niet in het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op circa 800 meter van het plangebied. Door de voorgenomen ontwikkeling zijn er geen effecten op het NNN en gaat er geen oppervlakte van NNN-gebied verloren.

3.1.1 Overige beleidskaders

Er zijn geen andere beleidskaders uit het Natuurbeheerplan (NBP) van de provincie Gelderland van [redacted]

3.2 OMGEVINGSWET – NATURA2000 ACTIVITEIT

Het plangebied in Wageningen ligt op circa 800 meter ten noorden van het Natura 2000-gebied 'Rijntakken'. Door de voorgenomen werkzaamheden gaat geen Natura 2000-gebied verloren. Negatieve effecten op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied door externe invloeden van de werkzaamheden, zoals geluid, licht, menselijke aanwezigheid en trilling, zijn gezien de afstand en de tussenliggende elementen en bebouwing op voorhand uit te sluiten.

3.3 OMGEVINGSWET – BESCHERMING HOUTOPSTANDEN

Het plangebied ligt binnen de bebouwingscontour houtkap en daarmee buiten het toepassingsgebied voor de bescherming van houtopstanden. Het onderdeel houtopstanden van de Omgevingswet is hier om die reden dan ook niet van [redacted] Voor de voorgenomen werkzaamheden worden er geen bomen gekapt of struiken verwijderd.

Indien er toch tot kap van de bomen of verwijderen van struiken wordt overgegaan dient rekening te worden gehouden met gemeentelijke bepalingen ten aanzien van het kappen en/of vellen van bomen en/of struiken. Daarnaast kan dit gevolgen hebben voor de uitkomsten van dit onderzoek met het oog op de wettelijk beschermde soorten.

3.4 OMGEVINGSWET – FLORA- EN FAUNA-ACTVITEIT

In het kader van de Omgevingswet moet worden nagegaan of vaste rust- en verblijfsplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van (beschermde) plant- en diersoorten door de ingreep worden aangetast.

Voor een aantal soorten die in de omgeving en mogelijk in het plangebied voorkomen zoals egel, ree, vos, gewone pad en een aantal muizen geldt provinciale vrijstelling voor aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Binnen het plangebied kunnen een aantal nationaal en Europees beschermde soorten voorkomen, waarvoor voor aantasting van rust- en verblijfplaatsen een omgevingsvergunning nodig is in het kader van de Omgevingswet. Op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezige habitats en de biotoopeisen van de individuele diersoorten zijn de volgende soorten niet uit te sluiten binnen het plangebied:

Vleermuizen
In het appartementencomplex zijn potentiële zomer-, kraam- en/of paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en tweekleurige vleermuis niet uit te sluiten. Voordat de geplande werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden is nader onderzoek nodig naar gebouwbewonende vleermuizen. Nader onderzoek moet uitwijzen of deze vleermuissoorten daadwerkelijk gebruik maken van de potentiële verblijfplaatsen.

Door de omvang en buffercapaciteit van de spouwmuren kan de aanwezigheid van een massawinterverblijfplaats van gewone dwergvleermuis niet worden uitgesloten.

Vogels
Aan de kopse kant van het pand bevindt zich een opening die gedeeltelijk opgevuld lijkt te zijn met purschuim. Een endoscooponderzoek zal moeten uitwijzen of deze opening gebruikt wordt door gebouwgebonden vogels. Indien de opening niet door dieren gebruikt wordt, dient deze aansluitend te worden afgesloten om invliegen te voorkomen.

Overige soorten
Op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezige habitats en de biotoopeisen van individuele diersoorten is de aanwezigheid van overige beschermde soorten op de locatie uitgesloten, mits de bestaande groenstructuren rondom het pand behouden blijven tijdens de werkzaamheden.

Zorgplicht

Daarnaast geldt te allen tijden de specifieke zorgplicht voor de overige aanwezige flora en fauna bij de voorgenomen [redacted] Actieve nesten van vogels zijn altijd beschermd. Indien men in de kwetsbare broedperiode van broedvogels, globaal half maart tot half juli, de werkzaamheden wil uitvoeren, dan kan dit alleen als er door een deskundige een gerichte controle naar broedvogels wordt uitgevoerd. Deze dient tot uiterlijk drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden plaats te vinden.

4 CONSEQUENTIES EN AANBEVELINGEN

4.1 CONSEQUENTIES

4.1.1 Nader onderzoek flora- en fauna-activiteit

In het kader van de Omgevingswet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfsplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van soorten door de ingreep worden aangetast. Aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen van onder de Omgevingswet beschermde soorten kan in de volgende gevallen niet zonder nader veldonderzoek worden uitgesloten in het plangebied voor:

Vleermuizen (Omgevingswet en Habitatrichtlijn)
Gebouwbewonende soorten: gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en tweekleurige vleermuis. Paarverblijfplaatsen van tweekleurige vleermuis in de bebouwing zijn uitgesloten,
Te onderzoeken functies: massawinterverblijven, zomer- en paarverblijfplaatsen).

Onderzoek conform het Vleermuisprotocol 2021 bestaat uit:

- 3 onderzoeksrondes in de periodes half mei tot half juli;
- 3 onderzoeksrondes in de periode begin augustus tot eind september.

Vogels (Omgevingswet en Vogelrichtlijn)
Om nesten van beschermde gebouwgebonden vogelsoorten in de holte in de kopgevel uit te sluiten, is endoscooponderzoek noodzakelijk. Hiermee kan ook worden gezien hoe groot de achterliggende holte is en in hoeverre het is opgevuld met purschuim. Dit kan middels een ladder, een hoogwerker is dus niet noodzakelijk. Indien de opening niet in gebruik is, dient deze aansluitend te worden afgesloten om invliegen te voorkomen.

4.1.2 Algemene voorwaarden

Op basis van de (specifieke) zorgplicht dient bij de voorgenomen ontwikkeling voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende planten en dieren en hun [redacted] Verstoring moet worden beperkt en dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood.

Twee algemene voorwaarden vanuit de Omgevingswet zijn altijd van toepassing:

- De start van werkzaamheden dient buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) plaats te vinden om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen. Alleen op basis van gericht onderzoek naar broedende vogels, mag van deze voorwaarde worden afgeweken.
- Op basis van de (specifieke) zorgplicht dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende planten en dieren en hun [redacted] Verstoring moet worden beperkt

en dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:

- Werkzaamheden, zoals graaf- en kapwerkzaamheden en het verwijderen van begroeiing, te starten buiten het voortplantingsseizoen (april - augustus) en het winter(slaap)seizoen (november - februari);
- Het beperken van verlichting tijdens de avonduren ten behoeve van vleermuizen en andere nachtactieve diersoorten.

4.2 AANBEVELINGEN

Het plangebied is een prettige leefomgeving voor verschillende soorten vleermuizen. Er zijn vanuit ecologisch oogpunt enkele vrijblijvende aanbevelingen ten aanzien van de inrichting om ervoor te zorgen dat het pand ook na de werkzaamheden geschikt is voor vleermuizen. Dit kan door:

- Gebruik bij de inrichting voor nieuwe verlichting gebundelde en naar beneden gerichte armaturen die niet uitstralen naar de [redacted]
- De bebouwing kan geschikt worden gemaakt voor vleermuizen door het gebruik van inbouwvleermuiskasten of door op een hoogte van 2,5 meter en hoger in muren in verschillende windrichtingen (voorkeur voor zuid gerichte zijden) open stootvoegen van 2 cm breed bij 5 cm hoog aan te brengen, met voldoende achterliggende ruimte in de spouw. Een andere optie is het creëren van 2 cm ruimte achter houten gevelbetimmering of het aanbrengen van kierende planken.

BIJLAGE 1 LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & Buys, J.C. (redactie). (2016). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren.* Natuur in Nederland 12. Leiden, Nederland: Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden.

Creemers, R.C.M. & Van Delft, J.J.C.W. (redactie). (2009). *De amfibieën en reptielen van Nederland.* Nederlandse Fauna 9. Leiden, Nederland: Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertabrate Survey-Nederland.

De Wild, W.W., Brekelmans, F.L.A., Van Emmerik, W.A.M. & Spier, J.L. (2016). *Atlas van Amfibieën en Reptielen.* Utrecht, Nederland: RAVON.

Limpens, H., Mosterd, K. en Bongers, W. (1997). *Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie.* Utrecht, Nederland: KNNV Uitgeverij.

Websites

Nationale Databank Flora en Fauna (2024), *Uitvoerportaal. Kaart*. Geraadpleegd in april 2024 van https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul

EEA; European Environment Agency (2024), *Natura 2000 Network Viewer*. Geraadpleegd in april 2024 van https://natura2000.eea.europa.eu/

NDFF & RAVON (2024), *NDFF Verspreidingsatlas Amfibieën*. Geraadpleegd in april 2024 van https://www.verspreidingsatlas.nl/amfibieen

NDFF & RAVON (2024), *NDFF Verspreidingsatlas Reptielen*. Geraadpleegd in april 2024 van https://www.verspreidingsatlas.nl/reptielen

NDFF & VAATPLANTEN (2024), *NDFF Verspreidingsatlas Vaatplanten*. Geraadpleegd in april 2024 van https://www.verspreidingsatlas.nl/planten

NDFF & ZOOGDIEREN (2024), *NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren*. Geraadpleegd in april 2024 van https://www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren

PDOK Viewer (2024), *PDOK viewer*. Geraadpleegd in april 2024 van www.pdok.nl/viewer/#

IPLO.nl (2024). Geraadpleegd in april 2024 van https://iplo.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/activiteiten-natuur/flora-en-fauna-activiteit/rijksregels/#h268ccba6-b8b8-4140-aee4-04939c317ada

BIJLAGE 2 WETTELIJK KADER

1.1 NATUURNETWERK NEDERLAND

Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een onderdeel van het natuurbeleid en heeft als doel het behoud van biodiversiteit. Gebieden die zijn aangewezen als onderdeel van NNN vormen een samenhangend netwerk van bestaande en toekomstige natuurgebieden in Nederland. Per NNN-gebied zijn natuurdoelen vastgelegd in het ruimtelijke provinciale beleid, waarmee rekening gehouden moet worden bij planologische ontwikkelingen. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat activiteiten niet strijdig mogen zijn met de natuurdoelen.

1.1.1 Overige beleidskaders

Naast het NNN kunnen ook andere provinciale en gemeentelijke beleidskaders van toepassing zijn in het plangebied. Ook deze beleidskaders zijn niet verankerd in natuurwetgeving, maar dienen wel een rol te spelen in de planologische [redacted]

1.2 Omgevingswet

1.2.1 Onderdeel gebiedsbescherming – Natura 2000

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura 2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de Omgevingswet die per 1 januari 2024 van kracht is. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

1.2.2 Onderdeel houtopstanden

Het onderdeel houtopstanden van de Omgevingswet heeft als doel bossen te beschermen en de bestaande oppervlakte bos- en houtopstanden in Nederland in stand te houden. Kort gezegd, alles wat bos is, moet bos blijven. Indien een houtopstand onder de Omgevingswet valt en deze gekapt gaat worden, moet een kapmelding worden gedaan. Ook verplicht de Omgevingswet om de betreffende grond binnen drie jaar opnieuw in te planten, de zogenaamde herplantplicht. Als bos definitief gekapt wordt, zal een vergunning of compensatie van deze herplantplicht verleend moeten worden. De herplantplicht is niet van toepassing voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel.

Houtopstanden vallen onder de Omgevingswet als het zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend betreffen die:

- buiten 'de bebouwingscontour houtkap' liggen;
- een oppervlakte hebben van 10 are of meer;
- rijbeplantingen die meer dan 20 bomen omvatten, gerekend over het totaal aantal rijen.

1.2.3 Onderdeel soortenbescherming

Wettelijk kader

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Omgevingswet bepalend. De Omgevingswet is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en wilde flora en fauna in hun natuurlijke [redacted] Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is, afhankelijk van het beschermingsregime, als volgt in de Omgevingswet opgenomen:

Vogelrichtlijn

- Artikel 11.37 lid 1 Bal: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.38 lid 1 Bal: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Artikel 11.37 lid 1 Bal: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.
- Artikel 11.37 lid 1 en 3 Bal: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage I

- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Nationaal beschermde soorten

- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- *Soorten van de Vogelrichtlijn:*
  Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwilderde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.
- *Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn:*
  Dit zijn alle soorten in onderdeel A van bijlage IV van de Habitatrichtlijn inclusief bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I van het Verdrag van Bonn, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
- *Nationaal beschermde soorten:*
  Dit zijn soorten die genoemd zijn in bijlage A van de Omgevingswet. Het betreft hier de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Een project kan in strijd zijn met de Omgevingswet wanneer een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een omgevingsvergunning noodzakelijk zijn. Omgevingsvergunningen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Wettelijke belangen

Om een omgevingsvergunning te krijgen voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats.
- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Om een omgevingsvergunning te krijgen voor soorten van de Vogelrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Wanneer de veiligheid van het luchtverkeer in het geding is.

- Ter bescherming van flora en fauna.

Voor nationaal beschermde soorten geldt:
- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.